

kunde se, at der var nogen som helst Interessesforskel mellem By og Land, hvorfor han fandt det aldeles overflødig og unyttigt at fikre Byerne en særlig Repræsentation, udtaltes det fra andre Sider, at man ikke mente, Byerne selv vilde være vel tjente med at faa en særlig Repræsentation; man mente, at deres Interesser vilde blive varetagne nok faa godt af Landborepræsentanterne. Det kunde jo være meget godt og var høist ønskeligt, og det vilde være en ideal Tilstand, om Forholdene vare faaledes, men ligesom Købstæderne tro at have erfaret i Aarenes Løb, hvad der ogsaa en Gang for nogle Aar siden blev udtrykt faaledes, at Købstæderne bare sig ad som artige Børn, der ingen Ting forlangte, men som ganske vist heller ikke opnaaede noget. faaledes tro de senere at have gjort den Erfaring, at selv om de opgav Artigheden og fremsatte deres Krav og Forlangender, kunde det dog have sin store Vanskelighed for dem at se deres Krav efterkomne og deres Forlangender opfyldte, selv om disse i og for sig maatte erkendes at være meget maadeholdne, rimelige og billige.

Men nu er Forholdet end ydermere det, at den Forskydning af Befolkningen, som har fundet Sted siden 1849, er aldeles hovedsagelig gaaet i den Retning, at det er Bybefolkningen, der er taget til i en forbausende Grad, medens Landbefolkningen kun er gaaet forholdsvis lidt frem, ja paa sine Steder enten er bleven staaende eller endog faa gaaet tilbage. Medens Købstadbefolkningen endnu ved Folketællingen i 1860 udgjorde $\frac{3}{13}$ af hele Landets Befolkning, faa udgjorde den i 1870 $\frac{1}{4}$, i 1880 $\frac{2}{7}$ og i 1890 $\frac{1}{3}$, og nu i Djebliffet er den utvivlsomt oppe derover. Jeg tror, at man kan sige, at siden 1849 er Bybefolkningen i Virkeligheden steget med omtrent 250 pCt., medens Landbefolkningen samtidig kun er steget med 17 pCt., det er altsaa noget saadant som det fjorten- femtendobbelte, at Tilvæksten har været stærkere i Byerne end paa Landet. Det forekommer mig da, at naar man maatte erkende, og det blev fra mange Sider erkendt den Gang, at man i og for sig begik en Uret mod Købstadbefolkningen, baade mod Kjøbenhavn og Købstæderne, ved ikke at fikre dem en stærkere Repræsentation, faa er denne Uret steget mange Gange siden den Tid, og Købstæderne ligesom Kjøbenhavn maa da have et billigt og naturligt Krav paa, at der ved Valgkredsfordelingen blev taget Hensyn til den stærke Tilvækst, som deres Indvaanerantal har faaet. Det blev ganske vist bemærket i Gaar — faa vidt jeg erindrer af det

ærede Medlem, der havde Ordet sidst i Mødet i Gaar (Guldbrandsen) — at man maatte regne med de nuværende Forhold og gaa ud derfra, og faa man paa dem, mente han, at faa var det Byerne, Købstæderne og Kjøbenhavn, der tog Stikkene hjem i det Parti, han mente, der her spillede. Men det er jo et aldeles urigtigt Standpunkt at stille sig paa. Naar man maa erkende, at det er Grundlovens Regel, at Indbyggerantallet skal være faa nogenlunde lige i alle Valgkredse, faa er det fra det Standpunkt, man maa gaa ud, og faa er det, der i det foreliggende Lovforslag indrømmes Kjøbenhavn og Købstæderne, sandelig det allermindeste, der paa nogen Maade forekommer det mig, kunde være Tale om.

Hvad nu altsaa det foreliggende Lovforslag angaar, da erkender jeg, at jeg i og for sig ingenlunde er forelsket i det eller indtaget i dets Bestemmelser. Jeg tror som sagt, at det indrømmer baade Kjøbenhavn og Købstæderne faa overordentlig lidt, men jeg erkender, at det indrømmer dem dog en lille Smule mere end det, de have nu. Særlig for Kjøbenhavns Vedkommende erkender jeg, at det er en betydelig Forandring, at den faar 3 Repræsentanter mere, end den har nu, og jeg erkender ogsaa — skønt jeg maa fastholde, at det ikke er nogen Regel med grundlovmæssig Hjemmel, at vi tage dette Hensyn — at der maaste kan være nogen Tøje til, da man nu tager sig visse Friheder, at se hen til, at der i Kjøbenhavn er et forholdsvis mindre Procentantal Vælgere, end der er baade i Købstæderne og paa Landet. Det vil, faa vidt jeg ser, føre til, at man kan nedsette disse Kredse i Kjøbenhavn paa 26,000 med omtrent 3,000; derved vilde man altsaa komme ned til 23,000, og faa vilde Afvigelsen ikke blive faa stor. Men for Købstædernes Vedkommende maa jeg rigtignok sige, at det er overmaade lidt, der gives dem i Retning af at fikre dem en forøget og selvstændig Repræsentation. Det er egentlig kun de to Købstæder, Aarhus og Odense, som faa en Tilvækst i faa Henseende, og den Kreds, som bliver lagt til Aarhuskredsen, vil jo endda for henimod Halvdelen komme til at bestaa af Landbefolkning. Man har jo ganske vist yderligere stræbt at skabe et Par rene Bykredse, som det hedder, ved at tage Landdistrikter, som have været henlagte til disse Byer, fra og lægge dem sammen med tilstødende Landkredse. Det er gjort med Hensyn til Horsens, hvor man jo for Næsten har oprettet en helt ny Valgkreds, og med Hensyn til Randers og Aalborg. Det er ganske mærkeligt, faa meget man har haft